

Framtíðarútlit fyri almannaðkið í Føroyum:

Vit mugu liva eftir førimumi

- Sosialmál hava ongantíð havt stóran áhuga hjá politikarunum, og tí hevði tað kanska verið ein loysn at stovna eitt sosialt umboðsråd, sum kundi víst á, hvat hetta samfelagið kann bera, sigur Marjun Sigurðsdóttir, deildarstjóri á Almennastovuni

Nógvar frágreiðingar og kanningar um føroyska samfelagið hava verið gjørdar seinastu tíðina, og nógvar serkøn fólk á ymsum økjum hava sagt sína hugsan um, hvussu fram skal farast til tess at gera tað liviligt aftur í Føroyum.

Ein partur av okkara samfelag eru tey mongu, sum nú eru arbeiðsleys, og sum bert hava Arbeiðsloysisskipanina og Almennastovuna at dúva uppá. Hóast stuðulin í flestu førum ikki røkkur til tær útreiðslur, sum fólk hava bundið seg til í teimum góðu árunum, so er eingin haldgóð loysn funnin á hesum øki.

Eingin kanning um nútíðar tørv

Úrslitið er húsagangur, stóra fólkaflytingin, og tey mongu sethúsin - og tvingislojur hvønn dag.

Eingin kanning er to gjørd um nútíðartørvin á almannakøinum í Føroyum.

Almennastovan hevur ikki verið við í nøkrum arbeiði viðvíkjandi broyttu samfelagsstøðuni, og hvat kann gerast nú hópur av fólkum ikki fær endarnar at røkka

Socialurin hevur tosað við Marjun Sigurðsdóttir, deildarstjóra á Almennastovuni, um støðuna á almannakøinum júst nú.

Umstøðurnar á Almennastovuni hava ikki verið góðar, men tað gav stovninum ein ávisan arbeiðsfrið, at ALS var stovnað. Nú eru umstøðurnar versnaðar aftur, tí eini 2000 fáa forsorgarhjálp. Ein partur sum ískoyti til ALS, og hesin skarðin veksur fyri hvønn mánaða

Hesi fólk skulu gjøgnum somu málsviðgerð sum onnur, ið søkja um hjálp á Almennastovuni, og tað gevur nógvar arbeiði. Umframt hetta, so eru fólk so illa fyrri í dag, at tað kemur til sjóndar á stovninum.

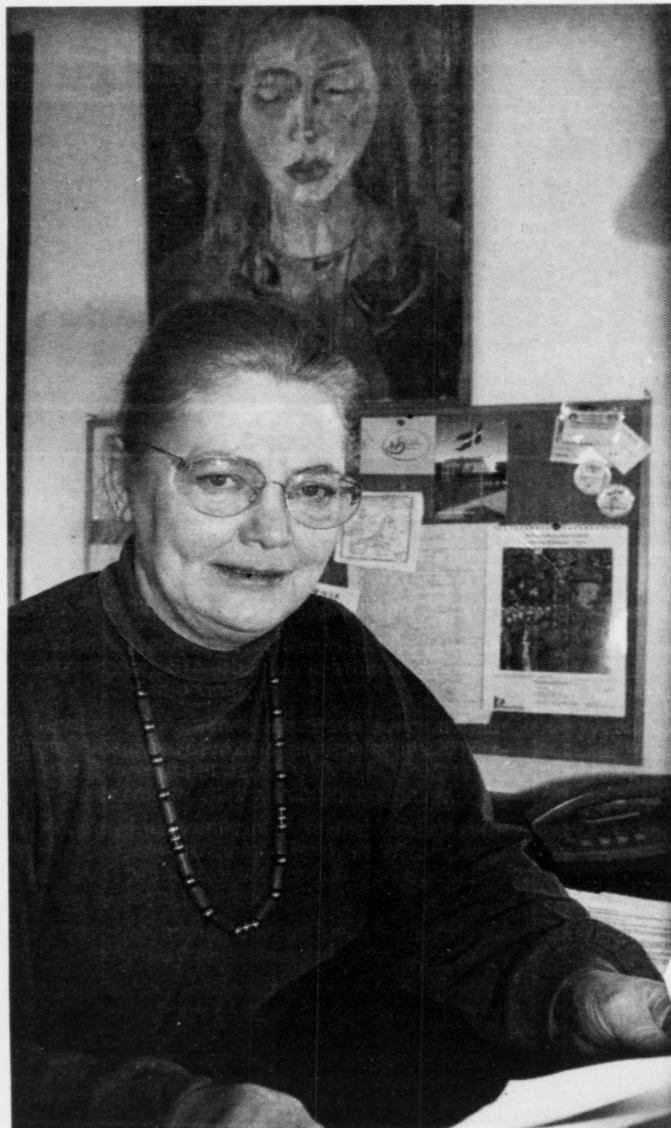
Ótryggleiki elvir til ófrið

Eitt nú eru fólk so sperd, at tey smæðast ikki fyrri at gera

seg inn á deyðar lutir á skrivstovnum, bert fyrri at fáa luft fyrri sínum máttloysi. Slíkt er ikki komið

fyrri áður.

- Tað er ymiskt sum bendir á, at tá tryggleikin fer niður um eitt ávíst støði, er

Hóast starvsfólkið á Almennastovuni ger alt tey eru ment fyrri at hjálpa fólk, so sigur tað tað sama. Fólk kunnu ikki fáa endarnar at røkka, við teimum útreiðslum tey hava, og tí hjálp, sum tey kunnu fáa í dag

vandi fyrri ófriði. Hetta kenna vit frá londum, sum ikki hava somu socialu trygdarskipan, sum vit hava í Norðurlondum, sigur Marjun Sigurðsdóttir, og samanber tað við kreppuna í Føroyum.

- Almenna trygdarskipnin í okkara grannalondum, er kanska eisini orsøkin til, at tað hevur verið so friðarligt í Norðurlondum síðan seinna heimsbardaga, sigur Marjun Sigurðsdóttir.

- Tað er to okkurt í okkara samfelag, sum bendir á, at vit ikki fara at fylgja við á sociala økinum fram eftir. - Tað kann elva til ófrið, tá fólk ikki eiga mat í munin. Ein partur flytir av landinum, men tey ið verða eftir, fara ikki at megna at gjalda socialu útreiðslurnar, um vit ikki skerja rættiliga nóg.

Vælfæðarsamfelagið fyrri bakka

- Verður útflutningurin ikki hækkaður, og fólk framvegis flyta av landinum, fer tað at ganga út yvir korini hjá teimum, sum eru eftir. So verður almenna støðið ikki tað sama sum í dag, og góða vælfæðarsamfelagið fer fyrri bakka.

- Hetta er ein politiskur spurningur, sum politikarar skulu taka støðu til. Tað kann geva høvuðbrýggj, heldur Marjun Sigurðsdóttir og sigur:

- Tað ber ikki til, bert at skerja eitt sindur her og har. Vit mugu gera av, hvat vit vilja varðveita á tí sociala økinum.

- Trupulleikin er bert tann, at politikarunum tørvar eina fatan av, hvat socialur

Marjun Sigurðsdóttir, deildarstjóri á Almennastovuni: - Dansk staturin gjørdi við almennaverkið, tað sum Den Danske Bank gjørdi við bankarnar. Teir koyrdi alt yvir í blokkir við eitt kvett. Vit kunnu kanska siga, at Den Danske Bank fekk uppskriftina frá donsku stjórnini

tryggleiki hevur at týða fyrri samfelagið.

- Tað, at vit við socialum ótryggleika kunnu vænta at ófrið, er ikki gingið upp fyrri politikarunum enn, sigur Marjun Sigurðsdóttir.

Langt lop úr fortíðini

Marjun Sigurðsdóttir hevur virkað sum sosialráðgevi í 30 ár. Hon kennir viðurskiptini her á landi, og hevur arbeiði á psykiatrisku deild, í andveikræfarsorgini og verið leiðari á Endurbúgvingarstovuni, áðrenn hon fór á Almennastovuna at arbeiða, har hon nú er deildarstjóri.

- Tað er langt lop úr tíðini í sjeitiárunum, tá vit hildu, at tey veiku í okkara samfelag ikki skuldu vera verri fyrri enn onnur - og til nútíðina.

- Vit samanbera okkum vanligu við hini norðurlöndini, men spurningurin er, um vit kunnu tað í dag.

- Tað hevur kanska eisini verið okkara ólukkan, at vit hava samanborið okkum við Danmark, tí vit hava ikki somu figgjarorku at taka av. Vit hildu í 1980'árunum, at alt bar til, men í veruleikanum var tað ein ónattúrlig støða.

- Eitt nú innrættaðu vit virksemd á sjúkrahúsum eftir, hvørjir serleknar vóru tøkir, heldur enn eftir, hvørja hjálp vit vildu veita sjúklingum. Spurningurin er ikki, um vit fara at hava ráð til trý sjúkrahús ella ikki, men hvussu vit skulu nøkta tann tørvin, sum svarar til figgjarorkuna.

- Sama kann sigast um viðurskiptini hjá teimum gomlu. Tað kann ikki sigast, at tað var neyðugt við trimum røktarstovnum í Sandoyinni. Tað var meira ein tørvur í tíðini, sum gjørdi hetta møgulegt. ➔